

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług opiekuńczych**
 Oznaczenie kwalifikacji: **Z.05**
 Wersja arkusza: **X**

Z.05-X-19.01Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2019
CZEŚĆ PISEMNA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
 - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
 - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
 - wpisz swój numer PESEL*,
 - wpisz swoją datę urodzenia,
 - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

○■	B	C	■
----	---	---	---

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Leżąca w łóżku podopieczna skarży się opiekunce na uczucie ciężkości, ból i mrowienie w kończynach dolnych. Opiekunka zauważyła, że podudzia są zaczerwienione i obrzęknięte. Objawy te mogą wskazywać na

- A. rwę kulszową.
- B. zator tętnicy płucnej.
- C. zakrzepowe zapalenie żył.
- D. reumatoidalne zapalenie stawów.

Zadanie 2.

Opiekunka zauważyła, że podopieczna po przebytych udarze mózgu ma trudności z wyrażaniem słowami własnych myśli. Mówi powoli, niewyraźnie, z trudem dobiera słowa, popełnia błędy gramatyczne, ale mimo tych problemów rozumie i wykonuje polecenia opiekunki. Objawy te świadczą o afazji

- A. ruchowej.
- B. czuciowej.
- C. mieszanej.
- D. całkowitej.

Zadanie 3.

Skala Katza jest przeznaczona do oceny podopiecznego w zakresie

- A. stanu świadomości.
- B. ryzyka powstania odleżyn.
- C. prostych czynności życia codziennego.
- D. złożonych czynności życia codziennego.

Zadanie 4.

Opiekunka w czasie wizyty zmieniała podopiecznemu bieliznę osobistą, przesadziła go z łóżka na wózek inwalidzki oraz ugotowała obiad. Które potrzeby opiekunka zaspokoiła podopiecznemu?

- A. Higieny otoczenia, snu, oddychania.
- B. Higieny osobistej, odżywiania, ruchu.
- C. Wypoczynku, oddychania, termoregulacji.
- D. Wydalania, odżywiania, higieny osobistej.

Zadanie 5.

Podstawowym problemem osoby cierpiącej na dysfagię jest utrudnienie w zakresie

- A. połykania pokarmu.
- B. samodzielnego ubierania się.
- C. samodzielnego poruszania się.
- D. kontrolowania wydalania moczu.

Zadanie 6.

W który zestaw sprzętu pomocniczego powinna zaopatrzyć opiekunka podopiecznego z zaawansowanym reumatoidalnym zapaleniem stawów, aby ułatwić mu codzienne funkcjonowanie w środowisku domowym?

- A. Otwieracz do słoików, kubek z dwoma uchwytami, jednorazowe talerze plastikowe, uchwyty mocujące sztucze do talerza.
- B. Jednorazowe kubki plastikowe, sztucze z pogrubionymi uchwytami, otwieracz do słoików, deska do krojenia z przyssawkami i barierkami.
- C. Talerz z przyssawką, metalowy kubek, otwieracz do słoików, szczotka do mycia pleców z grubym trzonkiem i możliwością regulowania kąta ułożenia.
- D. Zapinacz do guzików, chwytnak, deska do krojenia z przyssawkami i barierkami, szczotka do włosów z grubym trzonkiem, z możliwością regulowania kąta ułożenia.

Zadanie 7.

Opiekunka opracowując indywidualny plan pomocy i opieki, powinna dokonać analizy możliwości i ograniczeń podopiecznego na etapie

- A. zbierania danych o podopiecznym.
- B. sporządzania diagnozy opiekuńczej.
- C. dobierania metod pracy opiekuńczej.
- D. określania celów pracy z podopiecznym.

Zadanie 8.

Podopieczna cierpi na chorobę Alzheimera w stadium początkowym. Uwzględniając możliwości funkcjonowania podopiecznej w środowisku społecznym, opiekunka powinna

- A. proponować codziennie inne zajęcia, wydawać krótkie polecenia i nagradzać ich wykonanie oraz zapewniać zmienność otoczenia.
- B. stymulować funkcje poznawcze, a szczególnie pamięć i orientację w rzeczywistości oraz zapewnić niezmienną otoczenia.
- C. urozmaicać czas wolny, organizując różnorodne zajęcia, zmieniać porę posiłków, zachęcać do samodzielnych spacerów.
- D. zachęcać do indywidualnych ćwiczeń fizycznych, wyręczać podopieczną w wykonywaniu codziennych czynności.

Zadanie 9.

Podopiecznego z lewokomorową niewydolnością serca, u którego występuje duszność, w celu zmniejszenia dopływu krwi żyłnej do serca opiekunka powinna układać w pozycji

- A. płaskiej na plecach.
- B. półwysokiej z pochyleniem do przodu.
- C. wysokiej z opuszczonymi kończynami dolnymi.
- D. półwysokiej z uniesionymi do góry kończynami dolnymi.

Zadanie 10.

Samotna 60-letnia podopieczna, która nie nabyła prawa do emerytury, powinna zwrócić się o przyznanie świadczenia pieniężnego do

- A. ośrodka pomocy społecznej.
- B. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- C. powiatowego centrum pomocy rodzinie.
- D. regionalnego ośrodka polityki społecznej.

Zadanie 11.

Zgodnie z algorytmem całkowitą zmianę bielizny pościelowej podopiecznej leżącej w łóżku opiekunka powinna rozpocząć od zmiany

- A. poszwy.
- B. prześcieradła.
- C. poszewki na poduszkę.
- D. podkładu nieprzemakalnego.

Zadanie 12.

80-letnia podopieczna, cierpiąca na reumatoidalne zapalenie stawów, jest mało aktywna ruchowo, większość dnia przebywa w łóżku. Od dłuższego czasu cierpi na zaparcia atoniczne. Które działania powinna podjąć opiekunka w celu zmniejszenia dolegliwości podopiecznej?

- A. Podawać podopiecznej leki przeczyszczające i potrawy lekkostrawne.
- B. Zakładać podopiecznej luźną odzież i podawać potrawy z diety ubogoresztkowej.
- C. Zachęcać podopieczną do aktywności ruchowej i zwiększać w diecie podaż błonnika.
- D. Zachęcać podopieczną do wykonywania ćwiczeń dna miednicy i ograniczać podawanie płynów.

Zadanie 13.

Opiekunka sprawuje opiekę nad kobietą z niepełnosprawnością intelektualną, która nie chce jeść i ostatnio schudła. Podopieczna uskarża się na nocne lub poranne bóle w nadbrzuszu, ustępujące po spożyciu posiłku. Opisane objawy mogą wskazywać na zaburzenia związane

- A. z kolką nerkową.
- B. z chorobą tarczycy.
- C. z wrzodem trawiennym.
- D. z cukrzycą insulinozależną.

Zadanie 14.

Opiekunka udzielająca pierwszej pomocy dorosłej podopiecznej po stwierdzeniu zatrzymania u niej funkcji oddechowej powinna przystąpić do wykonania

- A. 30 uciśnień klatki piersiowej, na głębokość około 3 centymetrów.
- B. 30 uciśnień klatki piersiowej, na głębokość około 5 centymetrów.
- C. 15 uciśnień klatki piersiowej, na głębokość około 3 centymetrów.
- D. 15 uciśnień klatki piersiowej, na głębokość około 5 centymetrów.

Zadanie 15.

Opiekunka wykonująca toaletę całego ciała podopiecznej leżącej w łóżku na samym końcu powinna wykonać mycie

- A. krocza.
- B. pleców.
- C. pośladków.
- D. kończyn dolnych.

Zadanie 16.

Przed przystąpieniem do wymiany worka stomijnego jednoczęściowego niesamodzielnej podopiecznej leżącej w łóżku, opiekunka powinna przygotować: nowy worek stomijny, jednorazowe rękawiczki, fartuch ochronny, podkład ochronny jednorazowy, miskę z wodą, ręcznik jednorazowy, gazę, miarkę do pomiaru otworu stomii oraz

- A. watę i nożyczki.
- B. myjkę i wodę utlenioną.
- C. mydło o pH 5,5 i nożyczki.
- D. mydło o pH 7,5 i spirytus salicylowy.

Zadanie 17.

Opiekunka po umyciu wodą i mydłem pośladków podopiecznemu leżącemu w łóżku, w następnej kolejności powinna wykonać

- A. dokładne osuszenie skóry pośladków.
- B. natłuszczenie skóry pośladków oliwką.
- C. smarowanie skóry pośladków kremem ochronnym.
- D. delikatnie oklepanie miejsc narażonych na odleżyny.

Zadanie 18.

Opiekunka przygotowując posiłki osobie zagrożonej ryzykiem powstawania odleżyn z powodu przewlekłej choroby i niesamodzielności, powinna podawać jej potrawy ze zwiększoną zawartością

- A. białka, bogate w witaminy C, A i B.
- B. białka, bogate w witaminy D, PP i K.
- C. węglowodanów, bogate w potas i cynk.
- D. węglowodanów, bogate w cynk i żelazo.

Zadanie 19.

W jaki sposób opiekunka powinna ułożyć stopy podopiecznego po udarze mózgu, ze znacznym niedowładem połowicznym na wózku inwalidzkim, aby ułatwić mu samodzielne przemieszczanie się na wózku?

- A. Obie stopy umieszczone na podłożu.
- B. Obie stopy umieszczone na podnóżkach wózka.
- C. Stopa z niedowładem umieszczona na podnóżku, zdrowa stopa na podłożu.
- D. Stopa z niedowładem umieszczona na podłożu, zdrowa stopa na podnóżku wózka.

Zadanie 20.

W którym zestawie wszystkie elementy mogą być wykorzystane przez opiekunkę w warunkach domowych do obrócenia na bok podopiecznego leżącego w łóżku?

- A. Worek z folii, krążek obrotowy, stabilizator.
- B. Worek z folii, mocne prześcieradło, podnośnik noszowy.
- C. Podkład z materiału, mocne prześcieradło, mata ślizgowa.
- D. Podnośnik krzeselkowy, podkład z materiału, rękaw ślizgowy.

Zadanie 21.

W celu zmniejszenia wylewu krwawego powstałego po usunięciu wkłucia obwodowego (wenflonu) u podopiecznej opiekunka powinna zastosować

- A. termofor.
- B. kataplazm.
- C. okład ciepły.
- D. okład zimny.

Zadanie 22.

Opiekunka zakładając podopiecznemu okład zimny (wysychający) na zmienioną chorobowo okolice skóry, powinna pozostawić go na

- A. 8 – 9 godzin.
- B. 6 – 7 godzin.
- C. 4 – 5 godzin.
- D. 2 – 3 godziny.

Zadanie 23.

Opiekunka pomagając podopiecznemu w przyjęciu zleconych przez lekarza kropli do prawego ucha, powinna polecić podopiecznemu położyć się

- A. na wznak, pociągnięcie małżowiny usznej do tyłu i do góry.
- B. na wznak, pociągnięcie małżowiny usznej do tyłu i do dołu.
- C. na lewym boku, pociągnięcie małżowiny usznej do tyłu i do góry.
- D. na lewym boku, pociągnięcie małżowiny usznej do tyłu i do dołu.

Zadanie 24.

Podopieczny otrzymał skierowanie do lekarza specjalisty i zarejestrował się telefonicznie w poradni specjalistycznej. Wizyta została wyznaczona za miesiąc. Opiekunka powinna poinformować go, że musi dostarczyć skierowanie do poradni

- A. w dniu wizyty u specjalisty.
- B. na jeden dzień przed planowaną wizytą u specjalisty.
- C. do 14 dni roboczych od zarejestrowania się w poradni.
- D. do 7 dni roboczych od zarejestrowania się w poradni.

Zadanie 25.

Przygotowując podopiecznego do przeprowadzenia ćwiczeń oddechowych, opiekunka powinna poinformować go, że stosunek czasu wdechu do wydechu w trakcie wykonywania ćwiczeń powinien wynosić

- A. 1:1
- B. 1:2
- C. 3:2
- D. 2:3

Zadanie 26.

Który zestaw może wykorzystać opiekunka do przeprowadzenia w warunkach domowych ćwiczeń oddechowych zleconych podopiecznemu przez fizjoterapeutę?

- A. Piłkę lekarską, nitki, książki.
- B. Świecę, kredki, piłkę lekarską.
- C. Butelkę z wodą i słomką, waciki, piórka.
- D. Butelkę z wodą i słomką, skakankę, papier.

Zadanie 27.

Podopieczny na dłuższe odległości do przemieszczania się używa niskiego wózka inwalidzkiego (pokojowego). Poprosił opiekunkę o instruktaż dotyczący jego składania. Opiekunka powinna poinstruować podopiecznego, że wózek powinien składać

- A. zdejmując tylne oparcie wózka.
- B. pociągając za siedzisko w górę.
- C. pociągając za siedzisko w dół.
- D. zdejmując podnóżki wózka.

Zadanie 28.

Podopiecznej, która w okresie zaostrzenia choroby zwyrodnieniowej stawu kolanowego ma trudności w samodzielnym poruszaniu się, opiekunka powinna zaproponować używanie

- A. laski składanej.
- B. kul pachowych.
- C. kul łokciowych.
- D. wysokiego balkonika.

Zadanie 29.

Opiekunka pomogła podopiecznemu, chorującemu na nadciśnienie tętnicze w opanowaniu umiejętności samodzielnego pomiaru ciśnienia tętniczego przy pomocy ciśnieniomierza elektronicznego. Który rodzaj wsparcia zastosowała opiekunka?

- A. Rzeczowe.
- B. Strukturalne.
- C. Emocjonalne.
- D. Instrumentalne.

Zadanie 30.

Podopieczna, ze zdiagnozowaną chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy, ma zaleconą dietę oszczędzającą z ograniczeniem błonnika i substancji pobudzających wydzielanie soku żołądkowego. Którą grupę produktów może wykorzystywać opiekunka do przygotowania posiłku dla podopiecznej?

- A. Rośliny strączkowe, kaszę gryczaną, twaróg, pieczone jabłka, ziemniaki puree.
- B. Cielęcinę, pomidory, pieczywo razowe, jaja na miękko, pieczone ziemniaki.
- C. Pieczywo pszenne, gotowane ziemniaki, jaja na miękko, twaróg, drób.
- D. Bawarkę, soki owocowe, bułki grahamki, wieprzowinę, ryby.

Zadanie 31.

Które świadczenie z pomocy społecznej może otrzymać samotna kobieta, która ma duże trudności w poruszaniu się i utrzymaniu czystości w mieszkaniu, jeśli jej emerytura przekracza kryterium dochodowe określone w przepisach o pomocy społecznej?

- A. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
- B. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
- C. Poradnictwo specjalistyczne.
- D. Zasiłek okresowy.

Zadanie 32.

Opiekunka wykonując dezynfekcję rąk według schematu Aylyffe'a, powinna wcierać środek dezynfekcyjny

- A. w suche dłonie przez 30 sekund.
- B. w suche dłonie przez 10 sekund.
- C. w mokre dłonie przez 10 sekund.
- D. w mokre dłonie przez 30 sekund.

Zadanie 33.

Opiekunka może pomóc podopiecznej w terminalnym stadium choroby nowotworowej, niemającej wsparcia ze strony rodziny, w umieszczeniu jej na wniosek lekarza

- A. w hospicjum domowym.
- B. w hospicjum stacjonarnym.
- C. w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.
- D. w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym.

Zadanie 34.

75-letni mieszkaniec dużego miasta, po zawale serca, samodzielny w zakresie czynności codziennych czuje się osamotniony, chciałby nawiązać nowe kontakty społeczne i aktywnie spędzać czas wolny. W celu realizacji tego zamierzenia opiekunka powinna zaproponować mu zajęcia

- A. w klubie seniora.
- B. w świetlicy środowiskowej.
- C. w warsztatach terapii zajęciowej.
- D. w środowiskowym domu samopomocy.

Zadanie 35.

Podopieczny ma zaburzone relacje ze swoimi bliskimi, w sposób niekulturalny odnosi się również do opiekunki. W celu poprawy funkcjonowania podopiecznego opiekunka powinna zaproponować mu udział w treningu umiejętności

- A. technicznych.
- B. praktycznych.
- C. poznawczych.
- D. interpersonalnych.

Zadanie 36.

Opiekunka z podopieczną, lubiącą kontakt z naturą kilkakrotnie poszła na spacer do pobliskiego lasu. Podczas organizowania podopiecznej czasu wolnego opiekunka wykorzystwała

- A. ludoterapię.
- B. silwoterapię.
- C. talasoterapię.
- D. hortikuloterapię.

Zadanie 37.

W celu poprawy sprawności manualnej podopiecznej z niewielkim przykurczem prawej dłoni, opiekunka powinna zaproponować

- A. haftowanie na kanwie.
- B. lepienie z masy solnej.
- C. wycinanie papierowych witraży.
- D. składanie papieru techniką origami.

Zadanie 38.

W celu przeprowadzenia z podopieczną zajęć z hortikuloterapii opiekunka powinna przygotować między innymi

- A. gry planszowe.
- B. albumy rodzinne.
- C. bibułę karbowaną.
- D. rośliny doniczkowe.

Zadanie 39.

Jaki rodzaj aktywizacji fizycznej powinna zaproponować opiekunka środowiskowa 70-letniemu podopiecznemu z przewlekłą chorobą wieńcową, u którego podczas większego wysiłku występuje duszność?

- A. Biegi.
- B. Spacer.
- C. Grę w koszykówkę.
- D. Ćwiczenia na siłowni.

Zadanie 40.

Który zestaw przyborów ułatwi podopiecznemu z zaawansowaną chorobą Parkinsona samodzielne spożywanie posiłku?

- A. Kubki plastikowe, talerze z przysawką.
- B. Talerze plastikowe, sztućce z długim trzonkiem.
- C. Naczynia z gumową podstawką, kubki z dziubkiem.
- D. Sztućce z pogrubionymi uchwytami, kubki metalowe.